

ელექტროენერგიის ბაზრის მიმოხილვა

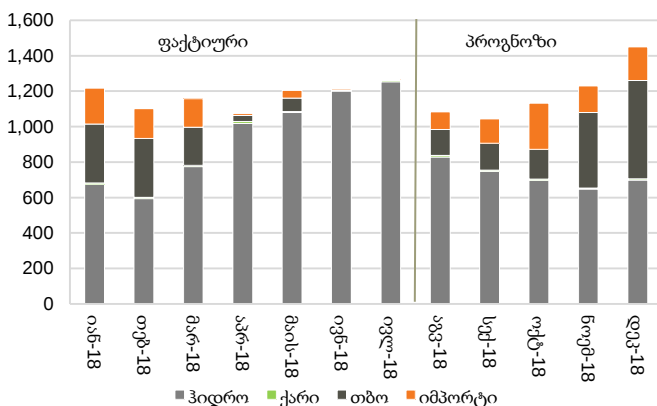
ენერგეტიკა
ყოველთვიური მიმოხილვა
2 ოქტომბერი 2018

2018 წელს ელექტროენერგიის მოხმარების 9.9%-იანი ზრდაა მოსალოდნელი. ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრომ განაახლა 2018 წლის ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) საპროგნოზო ბალანსი. განახლებულ დოკუმენტში გაზრდილია ელექტროენერგიის მოხმარების საპროგნოზო მაჩვენებელი (3 პროცენტული პუნქტით) და ამ ზრდის პროპორციულად იმპორტის და თბოგენერაციის მოცულობები. განახლებული ბალანსის მიხედვით, 2018 წელს ელექტროენერგიის მოხმარების პროგნოზია 13.0 ტვტ.სთ. აღნიშნული მოხმარება გულისხმობს წლიურ 9.9%-იან ზრდას, რაც 2010 წლის შემდგომ ყველაზე მაღალი მაჩვენებელია. გაზრდილ მოხმარებას თბოგენერაცია და იმპორტი დააკმაყოფილებენ. გეგმის მიხედვით, იმპორტის მოცულობა შარშანდელ ისტორიულ მაქსიმუმს მიუახლოვდება. გარდა ამ ცვლილებებისა, განახლებული ბალანსი აგრეთვე ითვალისწინებს პირდაპირ მომხმარებლებთან დაკავშირებით მათში მიღებულ საკანონმდებლო ცვლილებებს და ასევე ასახულია 2018 წლის პირველი 7 თვის ფაქტიური მაჩვენებლები.

ევა ბოჭორიშვილი
კვლევების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი
evabochoishvili@gt.ge
+995 322 401 111 ext.8036

მარიამ ჩახვაშვილი
ანალიტიკოსი
mchakhvashvili@gt.ge
+995 322 401 111 ext.7897

გრაფიკი 1: ელექტროენერგიის საპროგნოზო ბალანსი 2018, გვტ.სთ.

წყარო: Matsne.gov.ge

ელექტროენერგიის გამომუშავება, იმპორტი, მოხმარება და ექსპორტი - აგვისტო 2018

2018 წლის აგვისტოში, ელექტროენერგიის მოხმარების ზრდის ტემპი შედარებით შენედა. თუ მაისი-ივლისის პერიოდში, ელექტროენერგიის მოხმარება წლიურად საშუალოდ 11.8%-ით იზრდებოდა, აგვისტოში ზრდამ მხოლოდ 1.0% შეადგინა. დაბალი ზრდა შესაძლოა აიხსნას წინა წლის მაღალი ბაზით (+14.4% წ/წ) და შედარებით დაბალი ტემპერატურით, რაც კონდიციონერების მოხმარებას შეამცირებდა. 2018 წლის 8 თვეში ჯამურად ელექტროენერგიის მოხმარება 7.7% -ით გაიზარდა.

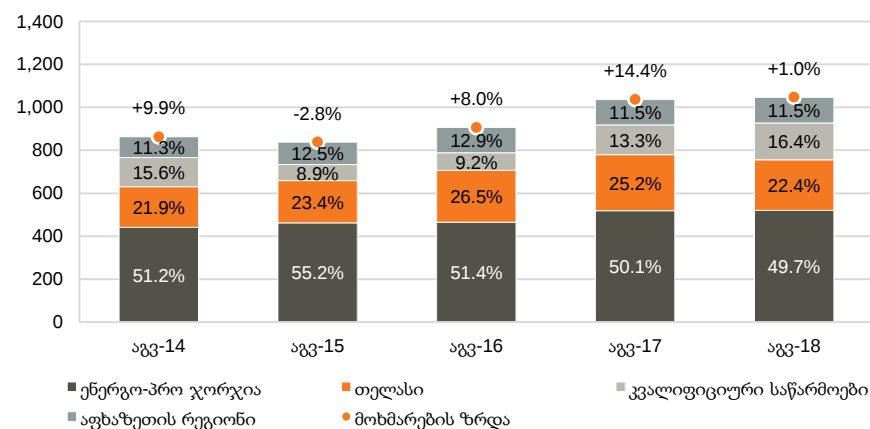
პირდაპირი მომხმარებლების მიერ გამოყენებული ელექტროენერგიის მოცულობა წლიურად 24.4%-ით გაიზარდა, რაც მათში ამოქმედებული საკანონმდებლო ცვლილებებიდან გამომდინარე პირდაპირი მომხმარებლების ჯგუფში ახალი კომპანიების დამატებამ გამოიწვია.

დისტრიბუციის ლიცენზიანტების მოხმარება წლიურად 3.1% შემცირდა, რაც ზემოთაღნიშნულ საკანონმდებლო ცვლილებებს და კლიმატურ პირობებს უკავშირდება. თუმცა აღსანიშნავია, რომ ამ მიზეზებით გამოწვეული კლება სადისტრიბუციო ქსელებში ნაწილობრივ დააკომპენსირეს ახალმა კომერციულმა და სამომხმარებლო აბონენტებმა.

არსებული დეფიციტის გამო ელექტროენერგიის ექსპორტი 2018 წლის აგვისტოში არ განხორციელებულა. ზოგადად, აგვისტო ითვლება საექსპორტო თვედ, თუმცა 2015-17 წლებშიც საშუალოდ ძალიან მცირე მოცულობის ექსპორტი ხორციელდებოდა.

გრაფიკი 2: ელექტროენერგიის მოხმარება, გვტ.სთ

წყარო: ესკო

შენიშვნა: ენერგო-პრო ჯორჯია მოიცავს კახეთის ენერგოდისტრიბუციის 2017 წლის აგვისტომდე მოხმარებასაც

ცხრილი 1: ელექტროენერგიის მოხმარება, აგვისტო 2018

მომხმარებელი	წლიური ზრდის ტემპი	წილი მოხმარებაში
შიდა მოხმარება	+1.0%	100.0%
აფხაზეთის რეგიონი	+1.0%	11.5%
კვალიფიციური საწარმოები	+24.4%	16.4%
სადისტრიბუციო კომპანიები	-3.1%	72.2%
ენერგო-პრო ჯორჯია	+0.3%	49.7%
თელასი	-9.9%	22.4%

წყარო: ესკო

აგვისტოს თვეში ჰიდრო გენერაციის კლებამ (-12.3% წ/წ) თბოგენერაციისა (+81.2% წ/წ) და იმპორტის (36.7% წ/წ) ზრდა გამოიწვია.

2018 წლის აგვისტოში ჰიდროგენერაციის დაბალი დონე არასახარბიელო ჰიდროლოგიურ პირობებს და ზოგიერთ მარეგულირებელ სადგურზე განხორციელებულ სარემონტო სამუშაოებს უკავშირდება. ამასთან, ახალი სადგურების გამოშვება გაიზარდა და დადებითი წვლილი შეიტანა ჯამურ მიწოდებაში.

ელექტროენერგიის მოთხოვნის 9.2% იმპორტით დაკმაყოფილდა. იმპორტის 65.7% განხორციელდა აზერბაიჯანიდან, ხოლო დანარჩენი რუსეთიდან.

2018 წლის აგვისტოში გარანტირებული სიმძლავრის საფასური წლიურად 3.8%-ით შემცირდა და კვტ.სთ-ზე 0.54 აშშ ცენტი შეადგინა. სარემონტო სამუშაოები ხორციელდებოდა თბილსრესის მე-4 ბლოკზე და მტკვარი ენერგიის მე-9 ბლოკზე; ხოლო სხვა დანარჩენი თბოსადგურები გარანტირებულ სიმძლავრეს უზრუნველყოფდნენ თითქმის მთელი თვის განმავლობაში.

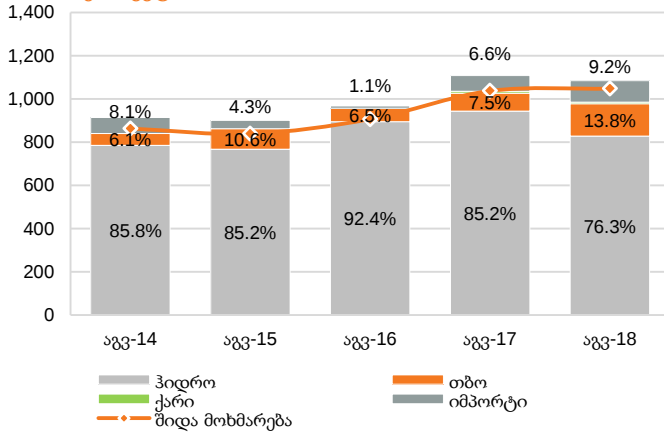
ცხრილი 2: ელექტროენერგიის მიწოდება, აგვისტო 2018

მიწოდება	წლიური ზრდის ტემპი	წილი ჯამურ მიწოდებაში
ჯამური მიწოდება	-2.1%	100.0%
იმპორტი	+36.7%	9.2%
ადგილობრივი გენერაცია	-4.8%	90.8%
თბოსადგურები	+81.2%	13.8%
ქარის სადგურები	-10.1%	0.7%
ჰესები	-12.3%	76.3%
ენგური-ვარდნილი	-12.5%	47.5%
სხვა რეგ. ჰესები	-31.0%	14.6%
დერეფულირებული ჰესები	+22.7%	14.3%

წყარო: ესკო

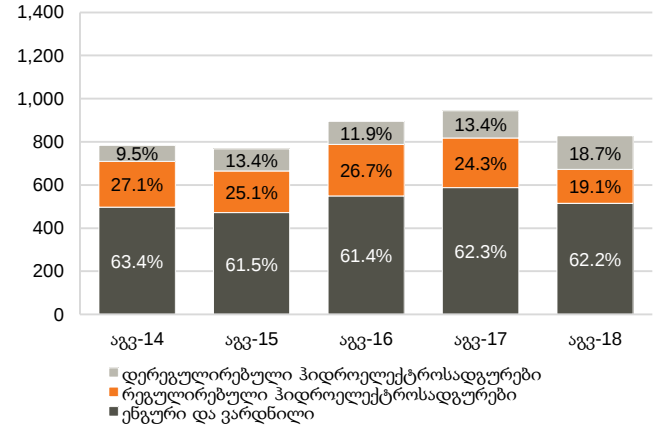

გრაფიკი 3: ელექტროენერგიის გამომუშავება, იმპორტი და მოხმარება, გვტ.სთ

წყარო: ესკო

გრაფიკი 4: ჰეს-ების გამომუშავება, გვტ.სთ

წყარო: ესკო

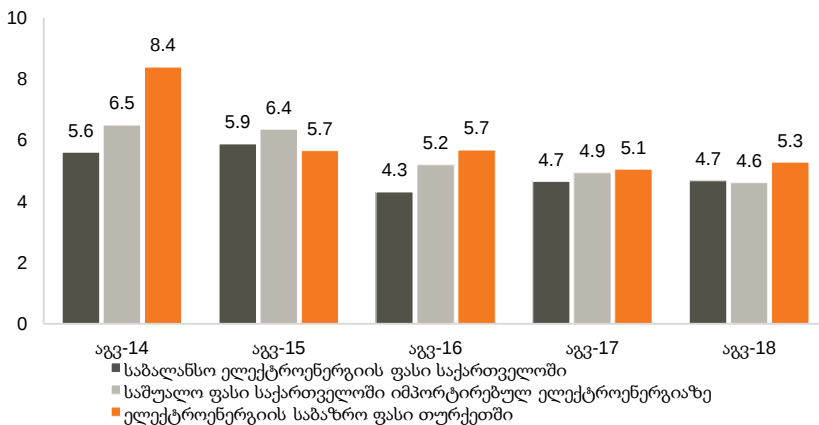
ელექტროენერგიის ფასები საქართველოში და თურქეთში - აგვისტო 2018

2018 წლის აგვისტოში, საქართველოში ელექტროენერგიის **საბალანსო ფასი** წლიურად 0.6%-ით გაიზარდა და კვტ.სთ-ზე 4.7 აშშ ცენტი შეადგინა. საბალანსო ბაზარზე ესკოს გავლით ჯამური მიწოდებული ელექტროენერგიის 16.4% ივაჭრებოდა.

აგვისტოში, საქართველოში ელექტროენერგიის **იმპორტის საშუალო ფასი** წლიურად 6.4%-ით შემცირდა და კვტ.სთ-ზე 4.6 აშშ ცენტი შეადგინა.

თურქეთში ელექტროენერგიის საშუალო საბაზრო ფასი თურქულ ლირაში მკვეთრად (+70.6% წ/წ) გაიზარდა, თუმცა დოლარში ზრდამ მხოლოდ 4.6% შეადგინა. ანალიტიკოსების აზრით, ეს იყო ბაზრის რეაქცია ლირის მკვეთრ გაუფასურებაზე, რადგან თურქეთის ენერგეტიკული ბაზარი მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია დოლარზე და შესაბამისად მყისიერად რეაგირებს ადგილობრივი ვალუტის გაუფასურებაზე. 2018 წლის აგვისტოში, თურქეთის საშუალო საბაზრო ფასმა კვტ.სთ.-ზე 5.3 აშშ ცენტი შეადგინა.

გრაფიკი 5: ელექტროენერგიის ფასები საქართველოსა და თურქეთში, აშშ ცენტი კვტ.სთ-ზე

წყარო: ესკო, საესტატი, EPIAS

შენიშვნა: 2018 წლის აგვისტოში ექსპორტი არ განხორციელებულა

ცხრილი 3: ელექტროენერგიის ბალანსი, გვტ.სთ

	სექ-17	ოქტ-17	ნოემ-17	დეკ-17	2017	იან-18	თებ-18	მარ-18	აპრ-18	მაის-18	ივნ-18	ივლ-18	აგვ-18	8თ18
სულ შიდა მოხმარება	918	947	1,032	1,163	11,856	1,168	1,059	1,114	979	961	980	1,091	1,047	8,399
%-ლი ცვლილება, წ/წ	16%	7%	7%	0%	7.7%	8%	5%	9%	5%	12%	13%	11%	1%	7.7%
<i>მათ შორის:</i>														
- აფხაზეთის რეგიონი	101	136	194	241	2,002	247	216	207	149	100	101	116	120	1,258
%-ლი ცვლილება, წ/წ	-8%	-4%	-1%	-5%	3.9%	-2%	-7%	1%	-13%	-24%	0%	3%	1%	-5.3%
- კვალიფიციური საწარმოები	122	121	107	102	1,427	108	104	115	109	180	176	182	171	1,146
%-ლი ცვლილება, წ/წ	91%	62%	32%	-17%	18.1%	1%	-8%	-11%	-14%	90%	35%	34%	24%	17.3%
- სადისტრიბუციო კომპანიები	695	690	732	819	8,427	812	738	792	721	680	702	793	756	5,995
%-ლი ცვლილება, წ/წ	13%	4%	6%	4%	7.1%	12%	11%	16%	14%	8%	10%	8%	-3%	9.2%
<i>მათ შორის:</i>														
- ენერგო-პრო ჯორჯია	456	457	481	528	5,493	521	476	521	485	466	476	523	521	3,989
%-ლი ცვლილება, წ/წ	13%	5%	10%	8%	8.1%	17%	16%	19%	16%	11%	12%	5%	0%	11.7%
- თელავი	239	233	251	292	2,935	291	262	271	237	215	226	270	235	2,006
%-ლი ცვლილება, წ/წ	12%	1%	-1%	-2%	5.2%	4%	2%	10%	9%	3%	7%	13%	-10%	4.5%
სულ გენერაცია	821	828	968	1,080	11,531	1,014	934	997	1,064	1,161	1,208	1,268	985	8,630
%-ლი ცვლილება, წ/წ	3%	-9%	-3%	-9%	-0.4%	6%	15%	35%	30%	6%	6%	2%	-5%	10.2%
<i>მათ შორის:</i>														
ჰიდროსადგურები	706	583	658	682	9,211	676	594	775	1,019	1,079	1,200	1,253	827	7,423
%-ლი ცვლილება, წ/წ	10%	-11%	2%	0%	-1.3%	20%	64%	42%	41%	0%	6%	2%	-12%	12.8%
თბოსადგურები	107	239	304	393	2,233	331	334	215	35	76	3	7	150	1,151
%-ლი ცვლილება, წ/წ	-32%	-6%	-14%	-21%	-0.1%	-14%	-24%	14%	-59%	NM	171%	31%	81%	-3.2%
ქარის სადგურები	7	7	5	6	88	7	6	7	9	5	5	8	8	56
%-ლი ცვლილება, წ/წ	N/A	N/A	178%	-19%	NM	10%	7%	-21%	0%	-34%	-41%	10%	-10%	-11.6%
იმპორტი	133	157	110	135	1,497	202	168	161	11	44	6	1	100	693
%-ლი ცვლილება, წ/წ	449%	832%	766%	302%	212.6%	13%	-33%	-48%	-92%	NM	NM	2%	37%	-28.0%
ექსპორტი	0	0	1	0	686	-	-	-	62	200	195	132	0	588
%-ლი ცვლილება, წ/წ	N/A	N/A	N/A	N/A	22.7%	N/A	N/A	N/A	N/A	0%	-15%	-40%	N/A	-14%
წმინდა ექსპორტი	(133)	(157)	(109)	(135)	(811)	(202)	(168)	(161)	51	156	188	131	(100)	(105)
ტრანზიტი	32	15	23	53	254	-	13	-	-	-	-	-	0	13
%-ლი ცვლილება, წ/წ	-69%	-89%	-83%	-61%	-70.1%	N/A	-18%	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	-89.8%

წყარო: ესკო

მნიშვნელოვანი შეტყობინება

ეს დოკუმენტი მკაცრად კონფიდენციალურია და მომზადებულია სს "გალტ ენდ თაგარტი" ("Galt & Taggart") მიერ, რომელიც არის სს საქართველოს ბანკის ჯგუფის ("ჯგუფი") წევრი, მხოლოდ საინფორმაციო მიზნებისთვის და მასში ნახსენები კომპანიებისგან დამოუკიდებლად. ეს დოკუმენტი არ წარმოადგენს რაიმეს ნაწილს და არ უნდა იქნას განხილული, როგორც შეთავაზება ან კლიენტების მოზიდვა ან მოწვევა რაიმე აქტივების ყიდვისთვის ან გაყიდვისთვის, ან გამოწერისთვის და ამ დოკუმენტის არცერთი ნაწილი არ ქმნის საფუძველს კონტრაქტისთვის ან ვალდებულებისთვის და არ შეიძლება განხილული იყოს, როგორც რეკომენდაცია რაიმე მსგავსი ქმედებისთვის.

გალტ ენდ თაგარტი უფლებამოსილია აწარმოოს პროფესიონალური აქტივობა საქართველოს ბაზარზე. ამ დოკუმენტის ცირკულირება გარკვეული იურისდიქციების ფარგლებში შეიძლება აკრძალული იყოს კანონით. პირებს, რომელთა მფლობელობაშიც ეს დოკუმენტი აღმოჩნდება, გალტ ენდ თაგარტისგან მოეთხოვებათ დაიცვან ყველა ის შეზღუდვა, რომელიც მოქმედებს მათ მიმართ. ეს დოკუმენტი არ არის განზრახული გავრცელებისთვის, პირდაპირ ან ირიბად, ან გამოყენებისთვის ნებისმიერი პირის ან ორგანიზაციის მიერ, რომელიც არის რაიმე ადგილის, სახელმწიფოს ან სხვა რაიმე იურისდიქციის მკვიდრი ან მოქალაქე, სადაც ამგვარი გავრცელება, პუბლიკაცია, ხელმისაწვდომობა ან გამოყენება კანონის ან რეგულაციის საწინააღმდეგო იქნებოდა ან რომელიც მოითხოვდა რეგისტრაციას ან ლიცენზირებას ამგვარი იურისდიქციის ფარგლებში.

ინვესტიციები (ან მოკლევადიანი გარიგებები) განვითარებად ბაზარებზე დაკავშირებულია მნიშვნელოვან რისკთან და მერყეობასთან და შეიძლება არ იყოს ყველასთვის შესაფერისი. ამ დოკუმენტის მიმღებმა პირებმა უნდა მიიღონ საკუთარი საინვესტიციო გადაწყვეტილებები, რომლებიც მათ მიაჩნიათ სწორად, მათ საკუთარ ამოცანებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე დაყრდნობით. ამ პროცესში ამგვარი მიმღები პირები დარწმუნებული უნდა იყვნენ თავიანთ ქმედებებში, როცა ახორციელებენ რისკების შეფასებას, რომლებიც დამახასიათებელია განვითარებად ბაზარებზე ინვესტირებისთვის, მათ შორის პოტენციური პოლიტიკური და ეკონომიკური არასტაბილურობა, სხვა პოლიტიკური რისკები, კრძოლად, ცვლილებები კანონებში და ტარფეშები, აქტივების ნაციონალიზაცია და ვალუტის გაცვლითი კურსის რისკი.

გალტ ენდ თაგარტის ან ჯგუფის რომელიმე წევრის ან მათი დირექტორების, თანამშრომლების, ფილიალების, მრჩეველების ან აგენტების, ან რომელიმე სხვა პირის მიერ არ მომხდარა რაიმე რწმუნების, გარანტიის ან ვალდებულების წარდგენა ან აღება, აშკარად გამოხატულის ან ნაგულისხმევს, და ამ დოკუმენტს არ აქვს პრეტენზია მასში არსებული ინფორმაციის უტყუარობაზე, სისწორეზე და ამომწურავობაზე (და იმაზე, რომ რაიმე ინფორმაცია არ არის გამოტოვებული ამ დოკუმენტიდან) და არ შეიძლება მასზე დაყრდნობა. ეს დოკუმენტი არ უნდა განიხილებოდეს, როგორც ბაზრების, ინდუსტრიების და/ან კომპანიების სრული აღწერა, რომლებიც მასში არის ნახსენები. ამ დოკუმენტის არცერთი ნაწილი არ წარმოადგენს სამართლებრივ, საინვესტიციო, ბიზნეს ან საგადასახადო რჩევას, წარსულის ან მომავლის მიმართ, გალტ ენდ თაგარტის ან ჯგუფის რომელიმე წევრის ან მათი დირექტორების, თანამშრომლების, ფილიალების, მრჩეველების ან აგენტების მიერ. თანამშრომლების, ფილიალების, მრჩეველების ან აგენტების პასუხისმგებლობას არ იღებენ ნებისმიერ ვალდებულებაზე რაიმე ზიანის ან ზარალის მიმართ, რომელიც შეიძლება წარმოიქმნას, პირდაპირ ან ირიბად, ამ დოკუმენტის ან მისი შინაარსის რაიმე გამოყენების შედეგად, ან რაიმენაირად უკავშირდებოდეს ამ დოკუმენტს, ან რაიმე ქმედების, ან უმოქმედობის შედეგად რომელიმე მხარის მიერ, ამ დოკუმენტის საფუძველზე.

ამ დოკუმენტში არსებული ინფორმაცია ექვემდებარება შემოწმებას, სრულყოფას და ცვლილებას შეტყობინების გარეშე და გალტ ენდ თაგარტს არ აქვს რაიმე ვალდებულება ამ დოკუმენტში არსებული ინფორმაციის განახლების ან აქტუალურობის შენარჩუნების მიმართ. ამ დოკუმენტის მიწოდება არც ერთ შემთხვევაში არ ნიშნავს იმას, რომ არ მომხდარა ინფორმაციის ცვლილება ამ დოკუმენტის თარიღის შემდგომ ან იმ თარიღის შემდგომ, როდესაც ეს დოკუმენტი უკანასკნელად განახლდა, ან რომ ამ დოკუმენტში მოცემული ინფორმაცია უტყუარია რაიმე პერიოდისთვის იმ თარიღის შემდეგ, როდესაც მისი მიწოდება მოხდა, ან, თუ განსხვავებულია, ამ დოკუმენტში მითითებული თარიღის შემდეგ. გალტ ენდ თაგარტის ან ჯგუფის რომელიმე წევრის ან მათი დირექტორების, თანამშრომლების, ფილიალების, მრჩეველების ან აგენტების მიერ არ გაცემულა რაიმე რწმუნება ან გარანტია, აშკარად გამოხატული ან ნაგულისხმევი ამ ინფორმაციის სისწორესთან და ამომწურავობასთან დაკავშირებით.

ამ დოკუმენტში მოწოდებული ინფორმაცია და გამოთქმული მოსაზრებები ემყარება ინფორმაციას, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო გამოცემის თარიღისთვის და წარმოადგენს მხოლოდ გალტ ენდ თაგარტის მიერ კვლევის ნაწილს. მოსაზრებები, პროგნოზები და შეფასებები, რომლებიც მოცემულია მასში, მიღებულია მესამე მხარის წყაროებიდან, რომლებიც მიჩნეულია სანდოდ და კუთვნიან დიდი სიზუსტის, და შეიძლება შეიცვალოს შეტყობინების გარეშე. მესამე მხარის პუბლიკაციები, კვლევები და გამოკითხვები ზოგადად აჩვენებს, რომ ამ დოკუმენტში მოცემული ინფორმაცია მიღებულია წყაროებიდან, რომლებიც მიჩნეულია სანდოდ. მაგრამ არ არსებობს ამ მონაცემების სისწორის და ამომწურავობის გარანტია. შესაბამისად, არ შეიძლება დაყრდნობა ნებისმიერ იმ მონაცემზე, რომელიც მოცემულია ამ დოკუმენტში. არც გალტ ენდ თაგარტი, არც ჯგუფის რომელიმე წევრი, ან მათი დირექტორები, თანამშრომლები, ფილიალები, მრჩეველები ან აგენტები არ გასცემენ რაიმე რწმუნებას ან გარანტიას, აშკარად გამოხატულს ან ნაგულისხმევს, ამ დოკუმენტის სარგებლობაზე მომავალი საქმიანობის პროგნოზირების საკითხში, ან რომელიმე ფასიანი ქაღალდის ან აქტივის მიმდინარე ან მომავალი ღირებულების შეფასებაში.

გალტ ენდ თაგარტს და ჯგუფს ნებისმიერ წევრს შეიძლება ჰქონდეს ბიზნესი ან ცდილობდეს ბიზნესი-ურთიერთობის დამყარებას კომპანიებთან, რომლებიც მოცემულია არიან ამ კვლევაში. შედეგად, ინვესტირებმა უნდა იცოდნენ ინტერესთა პოტენციური კონფლიქტის შესახებ, რომელსაც შეუძლია გავლენა მოახდინოს ამ დოკუმენტში არსებული ინფორმაციის მიმდებარეობაზე.

ეს დოკუმენტი კონფიდენციალურია გალტ ენდ თაგარტის კლიენტებისთვის და კვლევითი მასალების გამომწერებისთვის. ამ დოკუმენტის ან მისი ნებისმიერი ნაწილის უნებართვო კოპირება, გავრცელება, პუბლიკაცია ან განმეორებითი გადაცემა რაიმე მედიით ან რაიმე ფორმით ნებისმიერი მიზნისთვის მკაცრად აკრძალულია.

ამ დოკუმენტის მიმღები პირები პასუხისმგებელი არიან ვირუსების და სხვა დესტრუქციული მოვლენებისგან დაცვაზე. ელექტრონული გადაცემის მიღება ხდება მიმღები პირის საკუთარი რისკის ხარჯზე და წარმოადგენს მის პასუხისმგებლობას, მიიღოს ზომები, რომ ვირუსებისგან და სხვა დესტრუქციული მოვლენებისგან უზრუნველყოს დაცვა.

კვლევების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი

ევა ბოჭორიშვილი | evabochoreshvili@gt.ge

ეკონომისტი

ლაშა ქავთარაძე | lashakavtaradze@gt.ge

ანალიტიკური განყოფილების უფროსი

გიორგი ირემაშვილი | giremashvili@gt.ge

უფროსი ანალიტიკოსი

ბაჩანა შენგელია | bshengelia@gt.ge

ანალიტიკოსი

მარიამ ჩახვაშვილი | mchakhvashvili@gt.ge

ანალიტიკოსი

ანა ნაჭყებია | ananachkebia@gt.ge

ანალიტიკოსი

კახაბერ სამკურაშვილი | ksamkurashvili@gt.ge

ანალიტიკოსი

იოსებ ქუშიშვილი | ikumsishvili@gt.ge

ანალიტიკოსი

თათია მამრიკიშვილი | tmamrikishvili@gt.ge

გალტ ენდ თაგარტი

მისამართი: აღმაშენებლის გამზირი 79, თბილისი, 0102,

საქართველო

ტელ: + (995) 32 2401 111

ელ. ფოსტა: research@gt.ge